

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20.
Telefonszám 300.

Felolvasó szerkesztő:
KÓNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

Pozsony számlája.

Bécs, febr. 13. A cseh-szlovák kormány nagy pompával rendezte Pozsonyba való bevonulását és a költéseket a városra hártotta.

Utnak indított és visszarendelt szállítóhajók

Páris, febr. 14. Nemcsak Franciaország, hanem Anglia is megszüntette a leszerelést és a hazatérőben levő amerikai szállítmányokat is visszarendelték a tengerről Franciaországba.

A románok elfoglalták Dés.

A románok Dés városát birtokukba vették.

Megalakult a német kormány.

Weimar, febr. 14. Az új német kormány a következőképpen alakult meg. Miniszterelnök: Scheidemann. Helyettese és egyben pénzügyminiszter: Schiffer. Külügyminiszter: gróf Brockdorff-Rantzau. Belügyminiszter: dr. Preuss. Közmunka-miniszter: Bauer. Közgazdasági miniszter: Wissel. Közélemezési: Robert Schmidt. Igazságügyi: Landberg. Honvédelmi: Noske. Gyarmatügyi: dr. Boll. Postaügyi: Giesbert. Leszerelési: dr. Kott. Tárca nélküliek: dr. David, Erzberger és Gothein.

Az új minisztérium tagjai közül nyolcan szociáldemokraták, kettő német demokratá és kettő centripárti.

Andrássy Londonba utazott.

Budapest, febr. 14. Gróf Andrássy Gyula Bernből Londonba utazott igen előkelő angol kísérettel. Érdekes, hogy Andrássy egy a svájci, mint angliai utazó a magyar kormány tudta nélkül teszi meg. Még utazását sem kért.

A berni szocialista konferencia megbízottai Párisba

Bern, febr. 13. A berni nemzetközi szocialista kongresszus által kinevezett bizottság, amelyet a legközelebbi kongresszus előkészítésével bíztak meg, elhatározta, hogy küldöttséget küld ki Párisba, hogy a párisi konferencia elnöke elé terjesszék a berni konferencia határozatát.

Kineveztek továbbá Párisba a kélő-bizottságot, amelynek feladata a párisi konferencia munkáját figyelemmel kísérni.

A titkárságot ideiglenesen Amsterdamban helyezték át.

A választmány végül a lengyelországi pogromokra való tekintettel határozati javaslatot fogadott el, amelyben felhívja minden országot szocialista pártját, tekintse egyik főfeladatuknak az antiszemitizmus és az abból folyó kegyetlenkedések elleni propaganda támogatását.

A címek és rangok eltörlése.

A magyar minisztertanács már hetekkel ezelőt foglalkozott azzal a törvénytervezettel, amelyet a címek és rangok eltörléséről Berinkey Dénes magyar miniszterelnök még igazságügyministersége alatt készített. A magyar kormány akkor nem tartotta időszerűnek a törvény életbeléptetését, most azonban újból előveszik a tervezetet és egyik legközelebbi minisztertanácsos tárgyalják.

A népszövetség ügye.

Newyork február 13. — A népszövetségi Bizottságban a franciák azt kívánták, hogy a német határra nemzetközi haderőt küldjenek. — Az amerikaiak kijelentették, hogy ez annál is inkább lehetetlen, mert az amerikai alkotmányba ütközik. Azt ajánlották helyébe, hogy korlátozzák Németország fegyverkezését.

Fejérmegye és Székesfejérvár új kormánybiztosa.

Budapest, febr. 14. A magyar kormány Tolnai Lajos volt főispánt Fejérmegye, Horváth János győri munkásbiztosító-pénztári számvizsgálót pedig Székesfejérvár város főispáni teendőinek ellátásával is megbízott kormánybiztosává nevezte ki.

Az olaszok lemondtak Fiuméről és a Dalmát partvidékről.

Róma, február 14. — Orlandó miniszterelnök a tegnapi minisztertanácsoson kijelentette, hogy a régi aspirációk, — Fiume és Dalmát partvidékre irányulnak, egyáltalán meg nem valósíthatók. Le kell mondani e követelés megvalósításáról. Olaszország azonban kiköti, hogy ugy Fiume, mint a Dalmát kikötők a jövőben mindenkor nyitva állanak a szabad kereskedelem előtt.

Jugoszláv bankjegyeket nyomtatnak.

Bécs, febr. 14. A Jutarni List jelenti, hogy legközelebb megkezdik a jugoszláv állam bankjegyeinek nyomtatását. A bankjegyek egy részét Zágrábban, egy részét Belgrádban, egy részét pedig Prágában nyomtatják. Ezek a pénzjegyek valószínűleg államjegyek és nem bankjegyek lesznek. Az államjegyeket a lebélyegzett korona-bankjegyek ellenében fogják becserelni.

Radeket letartóztatták

Berlin, febr. 14. A berlini bűnügyi rendőrség kiküldte Radek orosz bolszeviki vezér tartózkodási helyét és letartóztatta.

Belgium amerikai kölcsönt kapott.

Bécs, febr. 14. Newyorki jelentés szerint amerikai pénzemberek 250 millió dolláros kölcsönt szavaztak meg Belgiumnak.

Az amerikai képviselőház elfogadta a flottajavaslatot

Washington, febr. 14. A képviselőház 194 szóval 142 ellen elfogadta a legközelebbi három év flottaprogramját és elfogadta az egész flottajavaslatot.

Az antant-újságírók a német nemzetgyűlés tárgyalásain.

Weimar, febr. 14. Itt megjelentek az antant-sajtó képviselői, kiknek egy része reptülőgépen érkezett meg. A birodalmi kormány ugy döntött, hogy a tudósítók tovább is ott maradhatnak, mert így legalább tanúi lesznek annak, hogyan folynaak le a nemzetgyűlés tárgyalásai.

A szerb felirásu cégtáblák.

A városi hatóság pár nappal ezelőtt elrendelte, hogy az üzletek tulajdonosai kötelesek címtábláikat szerb nyelven is elkészíteni.

A rendelkezést sokan félreértették és nem tudták bizonyosan, vajjon círil betűkkel kell-e az új táblát festetni, vagy latin betűkkel. Ezt a kétséget most eloszlatja dr. Matievics polgármester rendelete, amely szerint úgy a círil, mint a latin felírások egyaránt jogosultak. A rendeletet alább szó szerint közöljük:

307/polg. 1919.

HIRDETMÉNY.

Tudomásul vétel végett közlöm az összlakossággal, hogy a szerb, horvát és szlavon királyságban s így Szabadkán is teljes jogegyenlőséget élvez a círil és latin írás. Ezért mindazon egyének és cégek, akik a magyar felirást új felirással tartoznak kiegészíteni, jogosultak használni úgy a latin, mint a círil felirást s épen ezért, ha egyesek az itteni szerb parancsnokság részéről oly felhívást kaptak, hogy a régi feliratok helyett szerb feliratokat használjanak, ez csakis akként értelmezendő, hogy akár latin, akár círil felirást alkalmazhatnak.

Szabadka, 1919. febr. 13.

Dr. Matievics s. k.
polgármester.

Az igazi béketárgyalás és a végleges béke.

Renaudel francia szocialista vezér a Nouvelles Hongroises tudósítójának kérdéseire az aktuális kérdésekről a következőképp nyilatkozott:

— Nem szabad összetéveszteni a fegyverszünetet, amely katonai természetű intézkedés, magával a békével, — és nem szabad összetéveszteni a szövetségek mostani egymásközi tárgyalásait magukkal a béketárgyalásokkal.

Az igazi béketárgyaláson minden érdekelt népek képviselve kell lenni. Ha ezekre a béketárgyalásokra sor kerül, akkor lesz itt az ideje, hogy a francia szocializmus hallássa a maga szavát s akkor azt könnyebben is teheti, mint most. — A végleges békét a nép szabad megnyilatkozásának alapján kell helyezni. Véleményem szerint a népszövetségnek lesz hivatása, hogy a szabad vélemény nyilvánításnak módjait megállapítsa. Vannak területek, ahol erre nincs is szükség, így Elzász-Lotharingia, — melynek lakossága és munkásszervezetei még mindig kinyilvánították azt az akaratukat, hogy Franciaországhoz csatlóssanak, ahol azonban a jog kérdése nem ilyen tiszta és határozott, vagy ahol a lakosság vegyes összetételű, szükséges, hogy kikérjék a nép véleményét.

— Halálozás. Freuer Antal bácsalmási tanító f. hó 5-én 43 éves korában elhunyt. Felesége, kisleánya, számos rokonai, jóbarátai és a bácsalmási tanítást gyászolja.

A divát és a békekonferencia

Saját tud.)

— febr. 13

A Daily News párisi tudósítója érdekes cikkben számol be arról, hogyan alakította át a békekonferencia a párisi férfidivatot. Mióta a konferencia ülészik, feltűnően sok redingót látni egész Párisban. A redingót ugyanis a konferencia egyenruhája. A delegátusok mintha összebészéltek volna, valamennyien redingóban jelennek meg a konferencia ülésein, nemcsak a teljes üléseken, hanem a bizottságokban is és mikor ezt a párisi férfivilág látta, utánozni kezdte a delegátusokat s most a legnépszerűbb férfiruha a redingót.

Ez a hó szu fekete kabát látható most mindenütt és különbség csak abban van, hogy sokan begombolva, sokan pedig nyitva viselik. Martin francia delegátus aki állítólag a konferencia divatkirálya, volt az első, aki az üléseken nyitott redingóban jelent meg, ami az angolok között némi feltűnést keltett, mert a londoni szokás szerint a redingót ünneplésebb alkalmakkor mindig be szokták gombolni, míg a nyitott kabát csak esztendőre, vagy baráti összejöveteleken látható.

Többen az angol delegátusok közül ma is begombolják kabátju-

kat, így különösen az előkelő Balfour, míg Lloyd George gyorsan alkalkalmazkodott a kényelmesebb divathoz. A békekonferencia egyik legelőkelőbb tagja Wilson, akinek gyönyörűen szabott ruhái általános feltűnést keltettek és egy francia politikus megjegyezte, hogy még sohasem látott olyan kitűnő frakkot, mint amilyen a Wilsoné volt az egyik párisi estélyen.

Az amerikai elnök mindig cilindert visel, ami általában a konferencia kalapdivatja, de Balfour az utóbbi napokban már puha kalapban jelent meg, nem kis feltűnést kelteve. Ami a nyakkendőket illeti, a domináló szín a fekete: az idősebb delegátusok mind fekete nyakkendőt viselnek, de különösen a fia alabbakon színes nyakkendő is látható. Természetesen csak diszkrét színek, leginkább a szürke.

És éppen azért, mert a delegátusok legtöbbször már nem fiatal ember, általános divat az alacsony gallér, ami tekintve, hogy a tanácskozások sokszor négy öt, sőt több órán is tartanak, mindenesetre kényelmesebb divat, mint a fasztes, magas gallér.

A kukoricatörés és az élelmes emberek.

(Saját tudósításunk.)

Szabadka, febr 15

Szabadkán és a környéken még mindig sok letört kukorica van. A frontról hozott munkások nem tartották sürgősnek a munkabérlést. Orosz foglyok viszont már nem voltak, és így a sok drága kukorica a lábán maradt szabad prédájára a tolvajoknak.

Most, amikor egy kissé már javultak a munkásviszonyok, neki álltak sok helyen a kukorica letörésének csekély napi 60-70 korona bérért. Ugyilátszik azonban ezt is keveslik mert még így sincs elegendő munkaerő a kukoricatöréshez, amint a szorult helyzetben lévő gazdák úgy akarnak segí-

gíteni, hogy felajánlják a feles vi-szonyt.

Az ajánlat, ha jól megfontoljuk nem is érdektelen. — Sőt nagyon csinos jövedelemmel jár. Ha összeszámítjuk a munka és a kapott feles kukoricarész pénzbeli értékét, bizony kijön napi 100-150 sőt 200 korona bevétel, amiből megélni (a munkások szerint szükösen) való hogy csak lehet.

Az egész kukoricatörési jövedelemforrásban azonban a legérdekesebb nem ám a nagy summa dohány, hanem az — hogy még ilyen kedvező viszonyok mellett sincs munkás. Várják a földosztást.

Az antant meghosszabbította a német fegyverszünetet.

A német fegyverszüneti szerződés meghosszabbításának súlyos problémáját amely már már ábidalhatatlan ellentétre vezetett Amerika és Franciaország között, tegnap végre sikerült megoldani. Az antant legfőbb haditanácsa — meggyegyezésre jutott a fegyverszüneti feltételek ügyében s az új feltételeket tegnap, pénteken, e hó 14-én adták át Trierben a német megbízottaknak.

Az antant legfőbb haditanácsát — így írja a Journal des Débats — az a cél vezette, hogy ne tartásák továbbra is a világot a Németországgal való fegyverszünet béke feszült helyzetében, hanem hogy kissék meg végre a végleges békét. Az újabb fegyverszüneti szerződést aláíró katonai konvencióval akarják tehát helyettesíteni, amely a végleges béke első aktusa lenne s ezt később követnék a területi,

gazdasági és politikai rendelkezések.

A haditanács ülésén az angolok játszották a közvetítő szerepét — Amerika és Franciaország között. Az angol delegátusok tették ugyanis azt a közvetítő javaslatot, hogy az új fegyverszünet már a béke alapjául szolgáljon és a békefeltételek egy részét is foglalja magában.

Emellett természetesen minden szövetséges megtartaná teljes szabadságát a végleges békefeltételek elfogadása tekintetében.

Az amerikaiak ezt a javaslatot elfogdták és ezen az alapon sikerült az ellentétes nézeteket áhidalni.

Ez a megegyezés délután történt, mert a délelőtti ülésen még sem Wilson, sem Clemenceau nem akart engedni a maga álláspontjából. Az angol delegátusok hangsúlyozták, hogy a feltételeket úgy

kell módosítani, hogy aztán az egész világ nyugodtan leszerelhesen; az amerikai megbízottak pedig ragaszkodtak ahhoz, hogy a blokádot annyira enyhíteni kell, hogy Németország gazdasága újra tal; raállhasson.

Fegyverszünet a magyar és cseh csapatok között.

Február 11-én a magyar és a cseh-szlovák csapatok parancsnokai között Losoncánál fegyverszüneti tárgyalások folytak le, a melyeken a következő határozatokat hozták:

„A katonai parancsnokok becsületszóra fogadják, hogy az antant által mezejelölt vonalon az ellenségkedéseket megszüntetik. E kérdéses vonal — Duna, Ipoly, Pincea, Magashegy és Rimaszombat déli vége, innen közvetlen vonal az Ung torkolatáig, az Ung folyó és végül az uszoki szoros.

Mindkét fél fel van hatalmazva, hogy a fegyverszüneti vonalon át lépőket megbüntesse. Ha netalán az uralkodó viszonyokkal nem lenne megelégedve és a katonaság beavatkozását követelné, úgy ez a beavatkozás semmiesetre sem engedhető meg.

A püspökök ellenforradalma

Persian Adám, a katolikus ügyek magyar kormánybiztosa a tegnapi nap folyamán sürgönyjelentést terjesztett a kormány elé, amelyben előadta, hogy a püspöki kar 50 milliós alapot akar létesíteni az alsópapság szervezkedésének megállítására. Az akciónak állítólag az a célja, hogy a papság kellő erővel lépjen fel a köztársasági kormányzás ellen, ha ennek a fellépésnek idejét elérkezettnek látják. A katolikus ügyek kormánybiztosának jelentése a tegnapi minisztertanácsot is foglalkoztatta amely elhatározta, hogy a főpapok esetleges ellenforradalmi agítációját kíméletlenül le fogja törni és ebben az irányban utasítást is adott Vass János magyar vallásügyi miniszternek.

Egyébként gróf Batthyány Vilmos nyitrai püspököknek átpártolását is úgy magyarázzák, mint elővigyázatossági lépést, mert a nyitrai püspököknek így módjában állt egyházvagyonának épségét a csehekkel szemben biztosítani, a mit a magyar kormánnyal szemben nem remélhetett volna. Gróf Mikes János szombathelyi püspök pedig nyíltan megüzte Persian kormánybiztosnak, hogy a mai kormány politikájával nem ért egyet és az ellen minden eszközzel küzdeni fog.

— Pöruljárt mulatók. Sándorban a minap éjjel egy társaság mulatott tamburaszó mellett, természetesen zárt ajtók mögött. Egy úrra menő szerb járőr észrevette a zajt és behatolt a helyiségbe, ahol feljegyezte a mulatók neveit. Közben azonban súlyos balszer történt. Egyik katonának elcsúszott a fegyvere — és elütötte és sebet ejtett Katurz Lyubomir (nyelvbögső), akit a zenészek beállítottak a közkórházba.

Hogyan védekezzünk a betörők ellen?

(Saját tud.) Szabadság, febr. 15
 A szabadsági éjszakai lovagok, akiknek kimondott foglalkozásuk a más ingó dolgainak elemelése, nagyon megsaporodtak. — Hiába járják be az utcákat őrszolgálat, — minden helyen úgy sem lehetnek, s így mégis csak akad alkalom egy kis tolvajlásra. Bizonyított tény, hogy a legtöbb félkézkalmár csak a kevésbé őrzött helyeken mer operálni, — s ott is rendszeresen csak a helyismerettel, — amit megszerzeni nem is nagyon nehéz, különösen boltoknál, de magánházaknál sem, — ha egy kis ügyességgel és megfigyelő képes séggel rendelkezik.

A betörések megakadályozására legjobb eszköz természetesen a lakat, — míg pedig kimélet nélkül minden ingó dologra Szabadság főleg azért aratnak jól a betörők, mert a legtöbb házigazda értékes ingó holmiját, így a baromfit — esetleg a füstölésre felakasztott sertéshúst nagyon is szabadon tartja. Rendszeresen az udvarban levő gazdasági épületekben, sőt sokszor teljesen szabadon. Szabadság például nagyon sok baromfit emelnek el, azon egyszerű okból, mert a baromfi a legtöbb udvarban teljesen szabadon tölti az éjszakát s így nem ütközik nehézségbe nyakonragadni néhányat. A leghelyesebb védekezés a baromfit elzárni éjszakára, még pedig nagy lakattal, amelynek a nyelve vastag és nagy munkába kerül az átreszelése.

Ahol alacsony választófalak vannak, igen hatásos módszer a tűskes drótok alkalmazása. sőt né hány leleményes gazda már azt is kitalálta, hogy csapdákkal várja készen a baromfitolvajokat. Természetesen kellően megkelepés, ha valaki éjjel egy róka-fogóba lép, vagy az ujját csipeti meg, de mindamellett hatásos, sőt még nyomra is vezethet.

Nem szabad elmulasztani a kapuk állandó zárását sem és meg kell figyelni, minő alakok jönnek be különböző tárgyak alatt az udvarba. Az ürügy rendszeren arra jó, hogy a háztájt kellően kiismerjék. Egy kis figyelemmel sok besurranó tolvajnak lehet megakadályozni a munkáját. S ami a leghatásosabb módszer lenne, ha tolvajt tetten lehet énni, alaposan elrakni, hogy egyhamar ne jusson észébe hasonló esetlefirtésé.

NAPI HIREK.

— **A szegény iskolás gyermekek felruházása.** A város által kiutalt ruhákat, cipőket és sapkákat Mándics Mihály iskola-felügyelő szétosztotta a szegény-sorsu tanulók között. Körülbelül kétszáz gyermek kapott ruhát, jóval több cipőt és sapkát.

— **Scossa Zoltán meghalt.** Scossa Zoltán, Szabadság volt tüzoltóparancsnoka, kinek nagyon sokat köszönhet a szabadsági tüzoltóság, hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt tüzoltóparancsnokot nagyszámú előrelő rokonság gyászolja. Temetése ma, szombaton délután 3 órakor lesz.

— **Magyarországon is lebélyegezik a bankjegyeket.** A magyar pénzügyminiszter elhatározta, hogy az ország területén a forgalomban levő bankjegyeket lebélyegezteti.

— **Az új mentők külön javadalmazása.** A városi tanács Barta útszi főorvos előterjesztésére elhatározta, hogy ama 12 tüzoltó részére akiket újabb mentőknek képeztek ki március 1-től kezdve havi 600 korona segélydíjat folyósított.

— **A gabonabeszolgáltatás.** A városi tanács közölni teszi, hogy aki irásbeli felszólítást kap a rekvirált gabona besolgáltatására, tartozik azt 48 óra alatt a felsőbícskai malomba bevinni.

— **Házasság.** Taty Vicsa és Lagner János folyó évi február 16-án délután esküsznek örök hűséget egymásnak a szabadsági Szent Teréz templomban.

— **Nem kapja meg a város a horvát tűzifát.** Szabadság lakossága nap nap után várja a Horvátországban megrendelt fa megérkezését, de hiába. Azóta egyre késik, sőt aligha érkezik meg, mert állítólag a szénhiány miatt nem lehet szállítani. Növeli a bajt még az is, hogy az összes raktarak kiürültek.

— **Csendélet az ötödik körben.** A szabadsági utcák csak nem akarnak még éjszaka sem elcsendesülni. Az éjjel ugy éjjel után az ötödik kör felől valóságos ütközet hangjai hallatszottak. Lövések reméltődtek sűrű időközökben. Ugy látzik valami esirkefogó tervesség került össze és nézeteltéréssel simítottak el.

— **Avi százbarminckétszer volt büntetve.** Az egyik berlini bíróság, ma né Berlinből jelentik, tegnapi délután egy vakmerő éjszakai rablás foglalkoztatta, a melynél egy Kosehe Pál nevű fiatal munkás egy katonai társaságában egy Jerdy nevű házaspár hálozójából elrabolt 18.000 márkát, úgy, hogy a pénzt az alvó házaspár párnája möl buzták ki. A pénzt egy Bieder Johanna nevű asszonynál rejtették el, aki így szintén a vádlottak padjára került. Erről az asszonynól megállapította a bíróság, hogy orszádeség és lopás miatt eddig százbarminckétszer volt büntetve. Most, százharmincháromodik esetében megint elítélték hat hónapra börtönre.

— **A Kath. Legény- és Leányegyesület estélye.** A szabadsági Kath. Legény- és Leányegyesület folyó hó 16-án saját helyiségében tancmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendez. Ez alkalommal Géczy István kitűnő népszínműve a „Gyimesi vadvirág” kerül színre, — Torma Zsiga és Skotuyáriné Sz. Etel rendezésével.

— **Leesett a szekérről.** Wagner Ferenc bácskossuthfalvai temetkezési vállalkozó szardán este leesett a robogó kocsiról. Az esés oly szerencsétlenül történt, hogy Wagnernek mindkét lába eltört.

— **Az olaszok képeket és kéziratokat vittek el Bécsből.** Bécsből jelentik: A minap egy tiszti vezetésével olasz bizottság jelent meg az udvari könyvtárban, hogy átvigye az Olaszországból származó kéziratosokat, a melyek egy részét az osztrákok napolyi eralmuk alatt, a multszázad elején vittek Bécsbe. A velencei állami képtár igazgatója megjelent a művészettörténeti múzeum igazgatói irodájában és hatvannégy kép átadását követelte. Szylveszter dr. államtanácsí jegyző a követelésről jegyzőkönyvet vételezett föl. A képek egy részét kivették a keretekből és telerautókra rakták. Még más festményeket is követelnek, amelyek közül 24 a művészettörténeti múzeumban van, 1 Eberstausban és 2 Luxemburgban, a volt király tulajdonában van.

— **A magyar katonák új jelvénye.** A magyar hadügyminiszter elrendelte, hogy a tényleges szolgálatot teljesítők katonákat megkülönböztető jelvényvel lássák el. A jelvénykeret alsó részén két keresztbe tett kard van, felette a felkelő nap és a kiterjesztett szárnyu turulmadár, körülötte magyar köztársaság felirata.

— **Nem lesz Erzsébet-szobor Budapestén.** Az Erzsébet-szoborra husz esztendővel ezelőtt rövid idő alatt három milliónál nagyobb összeget adott össze a magyar nemzet, valószínű azonban, hogy a változott viszonyokra való tekintettel a szobrot soha sem fogják felállítani. A művészek között ugyanis mozgalom indult meg legutóbb, hogy mivel a szoborlap ugyanis a nemzet pénze, a mai időben többet használ az országnak, ha ezen a tekintélyes összegben külföldi kiállításokat rendeztek.

— **Negyven milliárd a tenger fenekén.** A Matinköz lése szerint 1914 aug. sztus óta körülbelül tizenöt millió tonna hajóeret súlyszettettek el. Ha a rakományok átlagos értékét 2500 millió frankra becsüljük, akkor megállapíthatjuk, hogy körülbelül negyven milliárd frank hever a tenger fenekén.

A Korzó-Mozi műsorából:

Csütörtök—vasárnap: A legszebb filmek. Farkas Imre bájos színdarabja: Iglói diákok. 4 felvonásban. Gyönyörű délvideki felvételek. Dabotételekkel. A dalok: Torma Zsiga a szabadsági színtársulat volt tagja énekl. Tolstoj híres regénye, az első Varsányi-film: Kárenin Anna. Dráma 4 felvonásban. — Pazar kiállítás csoda szép felvételekkel. Főszerep-

lők: Varsányi Irén, Kertész Dezső Fenyvesi Emil.

— **Hétfő—csütörtök:** A legnagyobb művészi attrakció, a legköltségteljes filmalkotás elragadó festői felvételek: Casanova Szerelmi dráma 6 felvonásban. Filmre írta: Pakots József. Főszereplők a „Star” gyár nagyzereti művészei: Deésy Alfréd, Hollay Camilla, Dán Róbert, Góth Anny, Izalits Sandy.

Kisgazdák és földmivelők rovata.

Rovatvezető: Szabó Miklós.

— **A trágyakiherdés.** Tegnapi számunkban a műtrágya ismertetésével kapcsolatban jeleztük, hogy az istállótrágya kezeléséről is hamarosan írni fogunk. Igóretünket már ma valóra váltjuk.

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a trágyának a trágyatelepen való kezelése befolyásolja leginkább a trágya értékét és tápanyag-visszapótló erejét. A kezelés helyességéhez tartozik az is, hogy ez sem rövidebb, sem hosszabb időre tartson, mint amennyi a trágya tökéletes és földjeink természetéhez mért beéréséhez szükséges. Kevésbé érett trágya ugyanis csak lassan és nagysokára érvényesíti hatását, a túlerett pedig sokat veszít értékéből, még mielőtt szántóföldre kerülne.

Általánosságban a három hónapnál tovább tartó kezelés már nem gazdaságos.

Kihordás alkalmával a trágya különböző érettségű rétegeit keverve kell szekérre rakni, hogy így a szántóföld beterítése minél egyenletesebb legyen. Utóbbi követelménynek ugyanis eleget tehetünk, ha az elterítésnél a kevésbé érett, szalmás felsőrétegeket előlánylag többet adunk, mint az érettebb alsórétegekből. A kihordott trágyát legelőszertűbb mindjárt a szántóföldre lehetleg egyenletesen elteríteni, mert a sok helyen szokásban levő kupakolás buja foltokat eredményez, melyek viszont a beérést egyenetlenné teszik, sőt nem is érnek be kellő időre.

Ha a telep megtelt és a kihordás szükségessé válik, még mielőtt a földek trágyázhatók volnának, akkor ajánlható eljárás a trágyát a szántóföld szélén úgy lazalozni, hogy minél kisebb felületű legyen, tetejére pedig kevés földet tenni.

A trágyalé kihordását nagyon megkönnyítjük és értékét is emeljük, ha már a telepen gondunk van külön zárt hordóban vagy trágyalékutban való felfogásáról, úgy azonban, hogy eső és hóle hozzá ne folyhasson. Ha ezenkívül a trágyalé egy részét a telep öntözésére használjuk fel, akkor nemcsak a trágyalé eltávolításával lesz kevesebb gondunk, hanem a trágyát magát is sokkal értékesebbé tesszük. A kihordás is mindig zárt edényben történjék és a földek egyenetlen beöntözése céljából a szántótartányra okvetlen elosztó készüléket kell alkalmazni, mely nem egyéb, mint egy oldalt hosszabban kilyuggatott zárt vascső.

A trágya helyes kezelésével és felhasználásával minden gazda annál nagyobb alaposággal foglalkozik, minél jobban megérti és felismeri a munkákban is saját érdekeit.

— **Emelték a lakótulajdonosok, újszántó Nyomda és Irodalmi Vállalat kiadványait.** — Pazar kiállítás csoda szép felvételekkel. Főszerep-

LIFKA-MOZI
 Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap.
 A kinematográfia örök csodája
Jókai Mór világhírű regénye.
Az aranyember I.
 Drámai színjáték 5 felvonásban
Főnyes pálműsor.
 Vasárnap este fél 8-kor is lesz előadás.
 Kezdeté fél 4 és fél 6 órakor vasárnap 3, fél 5, 6 és fél 8-kor

Bácskossuthfalva községben mindenféle hirdetést felvesz Berger Sándor kossuthfalvi papirkereskedő.

Pacséron: Nagy Béla kereskedő.

Cservenkán: Mészáros Béla.

Hodságon: Rausch Ede kereskedő, e lap egyedárusítója.

A Szabadka, cservenka, gombosi h. é. vonal több állomásain pedig a hol a „Délvidék” kapható, minden árusítónál lehet hirdetést feladni a „Délvidék” részére.

Viszketegséget, sőrűrt, rühöt

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCHE-féle eredeti törv. védett

„Skaboform kenőcs”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Fleesch-féle kérjük. Probatégely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia” városi gyógyszer-tár 1. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

JESZENSZKY JENŐ

„Órangyal” gyógyszer-tárban.

Vételre a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

MESZET,

falitéglat tetőcserepet és kut téglát vagon lételekben szállir.

Révai Adolf

Szabadka, Magyar u. 578.

Cserépkályha

és egy nagy Singer féle

varrogép

eladó. VII. Magyar-u 95 sz.

Egy sarokház

fűszerüzlettel eladó

VII. kör, Berkes utca 881.

Erdélyi Józsefné

Muszáj nevetni!

„UJVÁRI TELEFONÁL”

a c me a rnak a legujabb tréfás kétoldalu hanglemezek, melyet Ujvári Károly adott elő. Ezen a hanglemezen a

kitűnő komikus

felőlmulta ön ragát, olyat nyújtott amely e lemezhez fűzött őri ási várakozást teljes mértékben igazolja, szóval

a legjobb hanglemező-produkciót, — E lemez pénzért nem kapható, csupán 6 darab lejátszott lemez ellenében, kizárólagos joggal

W Á G N E R

„Hangszeregyház”-nál
Budapest, József-körút 15. Flók: IX., Ráday-u 18
Telefon: József 35-92.

Beszélőlemez 260 koronától 1000 koronáig.
Fraképes dalszöveg-lemez, és hangszertárgyak ingyen!

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

férfiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden eszaktmába vágó munkákat u. m. mendeunemű férfi ruha és felső kabátok mérték utáni való elkészítését a legujabb divat szerint továbbá fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközölünk. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel: **Michler és Glasz**

férfi szabók.

Apróhirdetések

Egy sor ára 30 Bllér.
A legkisebb hirdetés 3 kor. Felvilágosítást hirdetési ügyekben a kiadóhivatal ad. Telefon 300

Tárogatót. egy jókárban tott használt tárogatót megvételre keresek. cím a kiadóban. 16

Zöld selyem ripz szalon b függönyel, villany lámpák, Ingtor ház mellett, Wesselényi u. 45 Rákóczi-u 19.

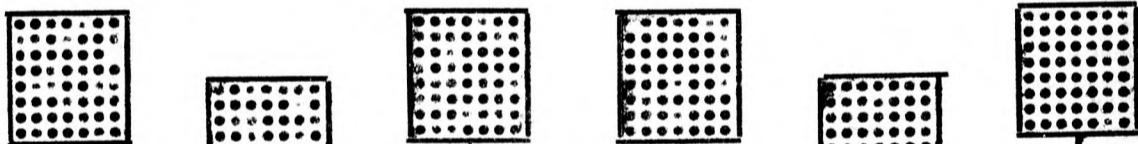
Egy teljes borbélyüzlet bevezetés eladó. Bövebbet Béke K ház mellett, Wesselényi u. 45 szint Löwinger Róznál 26

Egy szegény özvegyasszony kinek egyetlen fia, Károly Cs kereskedősegéd a határon el kelketlen emberek teljesen kirak. Kéri a jószívű kereskedőberek támogatását. Károly Laj VII. körErdő-ute 88

Szabadka, Bácskossuthfalva, Cservenka, Hodság, Gombos és helyiérdekű vonal területén

DÉLVIDÉK

minden páros napokon amidőn a vonatok kednek rendszeren érkezik meg. Az egész vonalon kaphatnak csak tessék kérni.

SZENT ANTAL NYOMDA

Elvállal: lapok, folyóiratok és művek kinyomatását, valamint mindennemű nyomdai munkák pontos és izléses elkészítését. Az újabb egyházmegyei nyomtatványok nagy raktára. — Telefonszám 300.

SZABADKA, RÁKÓCI-U. 20.